

A CO BYLO VEDLE TOHO..?

Této úvaze na tuto stopu mě přivedl Blažej Ráček a jeho Československé dějiny. Na erbovní dvojstraně na mě vykoukl - ráček, na erbu rodu z Trocnova 😊

Žižkové se usadili v Trocnově někdy kolem roku 1350, snad o deset let později se Žižkům na Trocnově rodí Jan (není jisté, zda se již jedná o „našeho“ Jana Žižku, či o jeho stejnojmenného otce). První transkripce toho jména znějí **Zuzca**, *Zuzka*, *Zyzka*, *Zyzca*, *Zisco*, *Zisska*.

V tu chvíli mi proběhlo hlavou - Zuzinov! Kuna ze Zbraslavi a Kunštátu, mladší z bratrů Bočkových a Mikulových, se v pramenech objevuje poprvé roku 1250 - jako purkrabí hradu Zuzinova, o němž nic bližšího nevíme. Možná se jedná o ruinu u obce Osiky, u níž je možno život na hradě dle archeologických nálezů zařadit do 1. poloviny 13. století.

V Račicích u Vyškova se pohybovali jako Mikul s potomky, tak potomci Bočka. Není až tak nepředstavitelné, že by se Kunovi ze Zbraslavi, který se po Kunštátu poprvé psal až v roce 1279, na Zuzinově narodilo dítě (nejstarší Boček je listinně doložen již v roce 1277, tedy v té době byl již dospělý), které by po svém rodišti dostalo přídomek a erb si vzalo v Račicích..? Boček a jeho potomci zůstali na Kunštátě, oba mladší bratři, Kuna a Bohuš, tam žili s ním, nejsou známy jejich manželky a spolehlivě nelze zjistit ani potomky.

Kromě toho tu jsou ještě dvě Kunovy dcery, jejichž další osudy také nejsou zcela jasné. V jejich případě si navíc dovedu spíše představit vzniklou potřebu nového erbu - zejména, pokud by si dotyčná vzala račického družiníka, dostatečně nevýznamného, aby dosud vlastním erbem nedisponoval, zbraslavští v mužské linii navíc víceméně všichni používali stejný erb, tři černá břevna v bílém poli. Příležitostí k pasování na rytíře bylo v době vlády Přemysla Otakara II. více než dostatek. Tato teorie by také vysvětlovala jak ženskou podobu jména (Zuzca, Zuzka), tak její potřebu přechýlení do mužského tvaru - je jenom přirozené, že se v tomto případě potomci měli snahu spíše odkazovat se na matku zakladatelku, rod Kunštátů na významu po celou dobu nabýval.

O původu jména Žizka bylo mnoho nabádáno, závěry však nejsou zcela jednoznačné. Z kořene „Zig“ bývá usuzováno na Zikmund (ale mohl by to být dle mne i Siegfried, Žibřid, běžné to jméno v rodu Zbraslavských, potažmo Račických). Jazykovědci sice zaznamenali právě koncem 14. století vlnu přehlasování z „u“ na „i“, ovšem podoba jména ve tvaru „Zuzca“ je starší a není pravděpodobné, že jí předcházelo ve kmeni „i“ a tudíž je spíše nepravděpodobné hledat původ v těchto obou křestních jménech, Zikmund či Žibřid.

Jméno Zikmund v Čechách a na Moravě nabylo obliby poté, co Karel IV. přivezl r. 1356 do Čech ostatky světého Zikmunda, který se tak stal jedním z českých patronů, a poté, co se mu r. 1368 narodil syn Zikmund Lucemburský. Poslední z jmenovaných o nějakých 50 let později postaral o to, aby obliba jména Zikmund v Čechách a na Moravě poněkud opadla :)

I Zikmund by se v Račicích našel: „Roku 1407 Adam z Račic pohnal Zikmunda z Račic (svého bratra), že mu slíbil vyložit ze zemských desk dvůr v Račicích a toho neučinil a že mu vše v Račicích pobral.“ Dále „Roku 1407 a opět 1408 pohnal Zikmund z Račic Kateřinu, měšťku z Budějovic, ženu Blahutovu, že mu drží bez práva lán (a r.1408 dva lány) v Račicích, komisarem prvního průhonu učinil Petra,

faráře z Račic, druhého půhonu svého bratra Adama.“ A ještě: „Roku 1408 Hanuš z Račic řeč. Mikulec pohnal bratra Zikmunta, že mu slíbil vyložit z desk stúpek na sněmu, který byl před 2 lety, a toho neučinil.“ A ještě to není k Zikmundovi z Račic všechno: „Roku 1412 Zikmund z Račic zapsal své ženě Jítce, dceři Blažka, na 5 lánech v Račicích 18 kop věna, téhož roku pohnán byl Adamem, že mu překáží v dědictví v Račicích i na kostelním podací, vyháněje odtud kněze i nájemníky mimo panský nález, i skrze to ho připravil ke škodám 30 kop, proti tomu pohnal Zikmund Adama, že řekl, že to chce dokázat listem, že má 2 díly na kostelním podací tu v Račicích, toho jest neučinil a neukázal.“ Poslední zmínka o (v mezičase snad zesnulém) Zikmundovi pochází z roku 1418, kdy „Adam z Račic odporoval řka, že po Zikmundovi má právo na to (dvůr se 7 lány poplatnými v Račicích, které jakýsi Čáslav seděním v Račicích, týž s přídomkem „z Hrádku“ Šavlovi z Čermánkovic r. 1418 prodal).“

Původu ve jménu „Zuzana“, „Zuzka“, by snad [nebránilo nic](#). A důvod, po kterém autor [tohoto posudku](#) (Václav Ertl?) tolik touží, by se v našem případě právě našel 😊 Kunštátští bojovali po Žižkově boku všichni. Mikuláš z Račic zemřel roku 1417 mladý, zanechal po sobě nezletilého syna. Zda zemřel otec v boji, nevíme.

Ejhle, roku 1381 se Ješek řečený Žižka přihlásil o nárok na statek po zemřelém Mikšovi z Trocnova. Vída, Mikuláš. S ráčkem v erbu :)

